

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Tertium

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

A quibus homo verecundetur. 3

urn:nbn:de:hbz:466:1-38803

Utrum homo magis verecundetur à personis magis coniunctis?

698

AD tertium sic proceditur. Videtur, quòd homo non magis verecundetur à personis magis coniunctis. Dicitur enim in 2. Rhetor. * quòd homines magis erubescunt ab illis, à quibus volunt in admiratione haberi. Sed hoc maximè appetit homo à melioribus, qui quandoque non sunt magis coniuncti. Ergo homo non magis erubescit de magis coniunctis.

¶ 2 Præterea, illi videntur esse magis coniuncti, qui sunt similia operum. Sed homo non erubescit de suo peccato ab his quos scit simili peccato subiacere: quia sicut dicitur in 2. Rhet. * quæ quis ipse facit, colligitur ex li. hæc proximis non vetat. Ergo homo non magis verecundatur à maximè coniunctis.

¶ 3 Præterea, Philosophus dicit in 2. Rhetor. * quòd homo magis verecundatur ab his qui pro palant multis quod sciunt, sicut sunt irrisores, & fabularum fictores. Sed illi qui sunt magis coniuncti, non solent vitia pro palare. Ergo ab eis non maximè est verecundandum.

¶ 4 Præterea, Philosophus * ibidem dicit, quòd homines maximè verecundantur ab eis, inter quos in nullo defecerunt, & ab eis à quibus primò aliquid postulant, & quorum nunc primò volunt esse amici. Huiusmodi autem sunt minus coniuncti. Ergo non magis verecundatur homo de magis coniunctis.

SED contra est, quòd dicitur in 2. Rhetor. * quòd eos, qui semper acierunt, homines magis erubescunt.

RESPONDEO dicendum, quòd cum viuperium honori opponatur, sicut honor importat testimonium quoddam de excellentia alicuius, & precipua qua est secundum virtutem: ita etiam opprobrium cuius timor est verecundia, importat testimonium de-

defectu alicuius, & præcipue secundum aliquam culpam. Et ideo quanto testimonium alicuius reputatur maioris ponderis, tanto ab eo aliquis magis verecundatur. Potest autem testimonium aliquod maioris ponderis reputari, vel propter eius certitudinem veritatis, vel propter effectum. Certitudo autem veritatis adest testimonio alicuius, propter duo. Vno quidem modo propter rectitudinem iudicij: sicut patet de sapientibus & virtuosis, à quibus homo & magis desiderat honorari, & magis verecundatur. * Vnde à pueris & bestijs nullus verecundatur, propter defectum recti iudicij qui est in eis. Alio modo, propter cognitionem eorum de quibus est testimonium: quia vnusquisque bene iudicat quæ cognoscit. Et sic magis verecundamur à personis coniunctis, quæ facta nostra magis considerant. * A peregrinis autem & omnino ignotis, ad quos facta nostra non perueniunt, nullo modo verecundamur. Ex effectu autem est aliquod testimonium magni ponderis, propter iuuamentum vel nocumentum ab eo proueniens. Et ideo magis desiderant homines honorari ab his qui possunt eos iuuare; & magis verecundantur ab his qui possunt nocere. Et inde etiam est, quod quantum ad aliquid, magis verecundamur à personis coniunctis, cum quibus semper sumus conuersaturi, quasi ex hoc nobis perpetuum proueniat detrimentum. Quod autem prouenit à peregrinis, & transeuntibus, quasi citò pertransit.

*Arist. 2.
6. Rhet. c.
6. ante fi.
Arist. li.
2. Rhet. c.
6. declinādo ad
finem.*

Ad primum ergo dicendum, quod similis ratio est propter quam verecundamur de melioribus & magis coniunctis: quia sicut meliorum testimonium reputatur magis efficax propter vniuersalem cognitionem quam habent de rebus, & immutabilem sententiam à veritate: ita etiam familiarium personarum testimonium videtur magis efficax propter hoc, quia magis cognoscunt particularia quæ circa nos sunt.

Ad secundum dicendum, quod testimonium eorum qui sunt nobis coniuncti in similitudine peccati, non

192 non reformidamus: quia non aestimamus, quod defectum nostrum apprehendant, ut aliquid turpe.

Ad tertium dicendum, quod a propalantibus verecundamur propter nocentum inde proveniens: quod est diffamatio apud multos.

Ad quartum dicendum, quod etiam ab illis, in re quos nihil mali fecimus, magis verecundamur propter nocentum sequens: quia scilicet per hoc amittimus bonam opinionem, quam de nobis habebant; & etiam quia contraria juxta se posita, maiora videntur. Unde cum aliquis subito de aliquo quem bonum existimavit, aliquid turpe percipit, apprehendit hoc turpius. Ab illis autem a quibus aliquid de novo postulamus, vel quorum nunc primum volumus esse amici, magis verecundamur, propter nocentum inde proveniens, quod est impedimentum implendae petitionis, & amicitiae consummandae.

ARTIC. I V.

Vtrum etiam in virtuosus hominibus possit esse verecundia?

699
Psal. 43.
co. 7. &
4 eibi. le.
17. co. 3.

Ad quartum sic proceditur. Videtur, quod etiam in virtuosus hominibus possit esse verecundia. Contrariorum enim contrarij sunt effectus. Sed illi qui sunt superabundantis malitia, non verecundantur secundum illud 1er. 3. Frons mulieris meretricis facta est tibi, noluit erubescere. Ergo illi qui sunt virtuosus, magis verecundantur.

li. 2. c. 6. a
me. 10. 6.

¶ 2 Præterea, Philosophus dicit in 2. * Rhet. quod homines non solum erubescunt vitia, sed etiam signa virtutum. Quæ quidem contingit etiam esse in virtuosus. Ergo in virtuosus potest esse verecundia.

¶ 3 Præterea, Verecundia est timor ingloriationis. Sed contingit aliquos virtuosus ingloriosos esse, parata, si false diffamantur, vel etiam indignè opprobriata patientur. Ergo verecundia potest esse in hominibus virtuosus.

¶ 4 præc.

¶ 4 Præterea, Verecundia est pars temperantia vt. * dicitur est. Pars autem non separatur a toto. Ergo